

Від редакції «ПМ»: **Сергій Олександрович Горбенко** – відомий український учений-антрополог, кандидат медичних наук, працює в галузі антропологічної (пластичної, або скульптурної) реконструкції обличчя по черепу. С. О. Горбенко здійснив унікальні дослідження історії французького середньовіччя, пам'яток скіфських часів, княжої та козацької доби в Україні. Достатньо відомими, навіть сенсаційними, є серії його праць про історико-антропологічне дослідження могили короля Франції Людовіка XI у м. Клері-Сан-Андре у 2001–2002 рр. та історію Орлеанської Діви¹. Із цими та іншими розвідками можна ознайомитися на сайті ученого www.serguei-a-gorbenko.net

Із Полтавою Сергія Олександровича пов'язують дитячі роки, навчання в школі № 13, Полтавському медичному стоматологічному інституті за фахом «хірург-ортопед», перші спроби археоантропологічної реконструкції, здійснені для Полтавського краєзнавчого музею, роки родинного

життя і викладання у медичному інституті.

Тут, у Полтавському міському ліцеї № 1, навчався його син Святослав, котрий далі продовжив навчання у провідних ВНЗ Харкова й Києва, виявивши, як і батько, неординарний хист до історії, а також вивчення мов. Сергій і Святослав Горбенки були учасниками Революції гідності, найбільш яскраві і важливі враження і свідчення того, що довелося під час неї побачити і пережити, Горбенко-старший задокументував на своєму сайті в низці дописів у розділі «Публіцистика»: «Майдан – Захисник України очима рядового волонтера», «Війна приходить завжди неочікувано», «Що криється за путінським туманом?».

А 11 листопада 2014 року на сайті Сергія Олександровича з'явилося пройняте невимовним батьківським болем слово пам'яті про сина Святослава, який загинув 3 жовтня 2014 року при обороні Донецького аеропорту.

Публікація цього глибоко особистого тексту важлива для нас найперше як данина пошани і пам'яті Святославі, але також і з огляду на цінні для кожного з нас роздуми про сутність подвигу, призначення людини та місію батьків, і, не востаннє, – з огляду на його глобально-історичний вимір.

МІЙ СИН СВЯТОСЛАВ – SKELD – КИЇВСЬКИЙ СТУДЕНТ І УКРАЇНСЬКИЙ ВОЇН, ЩО ЗАГИНУВ У БОЮ ЗА ДОНЕЦЬКИЙ АЕРОПОРТ 3 ЖОВТНЯ 2014 РОКУ

С. О. Горбенко

*Вічній пам'яті нашого сонячного Святка
з любов'ю і шаную присвячує
невтішний батько*

Святослав. Ось перше слово, яке чую, коли прокидаюсь із чорного сна зранку того самого чорного дня 6 жовтня 2014 року. Він загинув у бою 3 жовтня 2014 р., проте саме 6-го числа я вперше почув, що мій син був смертельно поранений в аеропорту Донецька. Тому не 3-тє, а саме 6-тє жовтня стало навіки чорним днем мого життя.

«Святослав», – говорить чи то внутрішній голос, чи поранена свідомість, чи його ангел до мене, і біль знов і знову занурює на дно безодні горя й усвідомлення того, що він більше не подзвонить у двері, не увійде – високий, стрункий – увечері в наш дім і не обхопить нас за плечі своїми довгими сильними руками.

Як я чекав нашої зустрічі наприкінці жовтня,

¹ Бородай О. Полтавський антрополог Сергій Горбенко показав французькій адміністрації справжню Жанну д'Арк / О. Бородай // Постметодика. – 2004. – № 1 (53). – С. 2–6.

коли він обіцяв, що повернеться у відпустку з фронту! Він став мужчиною, і це мала статися наша перша відверта чоловіча розмова на рівних. Не сталося, бо не судилося. Тепер я розмовляю з ним, дивлячись у ясні великі сіро-голубі очі з його фото, що стоїть на старенькому серванті великої кімнати, де ми колись збиралися всією родиною. Поруч незгасна свічка і білі хризантеми – символ далекої казкової Японії, мову й культуру якої він намагався досягнути в університеті.

Його гітара, книги, улюблені сорочки, куртки і кеди на своїх місцях у домі вірно чекають господаря з далекої подорожі, куди він поїхав ... назавжди.

Коли ми ховали Святослава разом із його побратимами – бійцями ДУК «Правий Сектор», друзями киянами, харків'янами і полтавцями – я багато чого нового почув про сина, того нового, що відкрило мені і матері справжнє велике і ясне обличчя нашого сина. Те саме доросле обличчя воїна – захисника дому і Вітчизни, яке я довго не хотів бачити за студентськими юнацькими рисами Святка.

Що поробиш: усі ми, батьки, у цьому подібні: часто-густо бачимо у тих, котрі підросли, і навіть дорослих дітях – дітей, тих маленьких, яких ми ще донедавна вчили говорити, ходити й досягати Всесвіт. Для нас усіх наші діти маленькі, і перш за все просто діти. Тому коли 7-го числа у батальйоні Святославів командир, швидкомовкою перераховуючи його досягнення як солдата, суворо, неначе дорікаючи, сказав про нього, що він був для нього лише одним із його лейтенантів, я відповів: «А для мене він був єдиним сином». Мої слова канули у прірву, бо помітити їх було дуже боляче.

Тоді в ті страшні і важкі дні, коли я віз тіло сина в труні у Київ, а потім ховав його, я запрявся зберегти єдине, що залишилося в нас від нього, – пам'ять про нього, про його Дух – Світлий, Відважний, Люблячий, який досі з нами, з його батальйоном і з улюбленою його Україною, для захисту якої він, мабуть, і прийшов у цей світ.

Якби я міг писати музику, яку він так любив, я написав би реквієм його Духу, якби я міг малювати, написав би картину, але я не можу; єдине, що мені доступне, – це слово, і я пишу слово про Святослава, у якому хочу зберегти найважливішу пам'ять про нього, поки ще при силі і свідомості.

Хай це слово прислужиться пам'яті не тільки нашого незабутнього Святка, а і пам'яті інших юних воїнів, котрі віддали життя за Честь та волю України в цій війні з Росією, за наше право робити свій вибір і жити так, як підказують нам власні Душа і Воля.

*Святослав Горбенко, останнє фото,
3 жовтня 2014 року*

Мені випала гірка й славна доля бути сином героя і батьком героя, бо сам я не герой, а звичайна людина, така, як більшість із нас. Я був на Майдані лікарем, але не пішов добровольцем на війну, як мій син, бо всіма силами намагався зберегти його і нашу родину, яку в разі моєї загибелі не було би кому годувати й захищати.

Крім того, я знав точно, що варто мені поїхати на війну, мій син негайно полишив би навчання і пішов би за мною, як колись він пішов на Майдан у Харкові, почувши, що я поїхав у Київ. Він останній чоловік із нашого роду, і я намагався його вберегти. Не судилося. Він пішов попри всі мої намагання не допустити цього. Хай пробачать мене Україна і мій народ, але я звичайний батько, найзвичайнісінький, я згоден іти воювати сам, але перед цим хотів би сховати від ворога своє гніздо. Не сховав. Не вдалося. Гаряче, відчайдушне серце Святка, як серце Данко з оповідання Горького, штовхало його на захист Вітчизни попри всі мої батьківські заборони залишати дім.

Утім, як добрий вірний син, він при цьому хотів, щоби я залишався опікуватися домом, мамою та бабусею-інвалідом і чекав на нього. Він теж, як і я, прагнув, аби наш дім був збережений. При цьому син, мабуть, не розумів, як мені важко працювалося в цивільній медицині з усвідомленням того, що він кожного дня ризикує життям. Як зістарилися прекрасні риси його матері від безсонних ночей і важких думок... Як важко нам було чекати його відпустки з фронту... На відміну від нього, неслухняного, я залишився, бо розумів, що два вбиті або два важкопоранені підірвуть сили його матері й занапаستять усю родину. Я залишив-

ся в Києві, працював і чекав, долаючи сором та гіркоту, втішаючи себе думкою, що перевезу родину до себе, забезпечу необхідним і заміню його на фронті. Не встиг, не зміг.

Утім, що б мені не говорили, як би не дорікали й не засуджували за те, що я відпустив його на фронт і погано виховав, що він мене не послухався, я не засуджую його анітрошечки, бо, пригадуючи власну юність, розумію, що відчував би себе так само, як і він. Молоді менше думають про родину й рід, ніж старші люди, вони вірять у своє безсмертя і не чекають смерті. Тому молоді і є найвідчайдушнішими і найгероїчнішими солдатами.

Святослав походив зі старого солдатського роду, що, як не дивно, об'єднав три гілочки трьох народів старовинної держави Річ Посполита, адже серед предків наших є і українці-русичі, і поляки, і литовці. Переважна більшість із них була воїнами, тому не дивно, що київський студент Святослав закінчив свій короткий життєвий шлях саме на шляху Воїна. Але тут я скажу не про всіх, а лише про тих, кого він найбільше знав і пам'ятав.

Він дуже пишався своїм дідом, моїм батьком Олександром Петровичом Могильним – солдатом Другої світової війни, який пройшов дві війни: з гітлерівською Німеччиною і з тою самою Японією, мову й культуру якої потім із любов'ю вивчав мій син – його онук. Батько пішов на фронт у 1941 році з Високого під Харковом також зовсім молодим 17-річним юнаком. У Німеччині він закінчив війну в Кенігсберзі, а потім була війна в Манчжурії з перемогою він повернувся додому у віці 22 років. У батька було лише шість нагород, проте бойові: два ордени і чотири медалі. Син пишався дідом і вважав, що старший за нього аж на два роки, коли пішов на ... власну війну.

Не буду згадувати сумні обставини, чому, хто і як змінив наше прізвище на Горбенко, але ми всі з честю і пошаною носили і його, бо Горбенко – прізвище моєї матері. Це був також старовинний козацький військовий рід, де не було би мужчини, який не служив у війську і не воював за Батьківщину, на жаль, за часів царизму й за царя. Архіви зберегли нам скупі відомості про їх службу у військах Хмельницького, у російських військах під Бородіно, вони воювали під час Кримської і балканських війн XIX ст. Мій дід Костянтин Єлисейович Горбенко і два його брати теж пройшли Велику Вітчизняну війну, один із них загинув.

Водночас польські й литовські наші предки служили в королівських військах за часів Хмельниччини, і наш рід див-

ним чином об'єднав нащадків колишніх супротивників. Тому в нашому домі завжди з любов'ю і пошаною ставилися і до українського козацтва, і до польського й литовського рицарства, ми не розділяли їх, як не можна розділити предків. І Святко виховувався в традиції пошани до всіх трьох народів, кров яких текла у його жилах. Як це не дивно, але коли Путін розпалив пожежу війни й орди рашистів вдерлися в Україну, саме Литва і Польща виявили нашій Батьківщині найбільші та найміцніші підтримку й солідарність. Немов усі наші роди знову стали разом пліч-о-пліч проти страшної навали зі Сходу. Святослав став живим втіленням цього єднання.

Я дуже хотів через деякий час, коли ми б перевезли наш дім у Київ у більшу безпеку, піти разом із сином у наш спільний польсько-литовсько-український батальйон. Я сподівався, що Святослав доти вже закінчить університет, бо не вірив у швидке завершення війни і знав, що як офіцер, знавець трьох мов (син вільно володів англійською, говорив французькою, осягав японську і читав польською), він принесе велику користь українській армії. Залишався ще рік – прекрасний рік у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Шкода, що планам здійснитися не судилося.

Святослав удома на Різдво, 2013 р.

Утім, цим літом він встиг закінчити військову кафедру при Харківському танковому училищі, скласти іспити й отримати подання на звання молодшого лейтенанта. Погони він мав одержати саме після закінчення 4-го курсу в Інституті філології Київського національного університету.

Київ – це доля Святка, його шлях і

доля, і це я усвідомив, тільки коли його не стало.

Справа в тому, що він був природжений історик – це ще один його дар від Бога. Мав блискучу пам'ять на дати, імена, події, вчився легко й невимушено, незважаючи на те, що пішов у школу у п'ять років (так сталося, і це теж доля). Хоча у Полтаві в ліцеї ніколи не помічали його успіхи на олімпіадах з історії, своє ЗНО він склав на 200 балів із цієї дисципліни. Тому після закінчення ліцею син отримав запрошення одразу ж у два славетні київські університети: Київський національний імені Тараса Шевченка і Києво-Могилянську академію (дякую дорогому Києву за це...). Охоче прийняли нашого сина і два відомі харківські університети: Харківський національний педагогічний університет ім. Г. Сковороди і Харківський національний університет ім. Каразіна; останнім відгукнувся й історичний факультет Полтавського педагогічного університету.

Як важко і боляче було тоді нам відмовлятися від Києва, але ж хлопцю було лишень п'ятнадцять років (це було у 2010-му), і їздити додому часто він не міг би, та й коштів могло не вистачити на дороге столичне життя. Ми обрали два харківські вищі навчальні заклади з двох причин: якість навчання і швидкість доїзду до Полтави, де тоді мешкала родина. Крім того, у Харкові в той час навчалася на старших курсах ХАІ старша сестра Святослава Ірочка, і дітям було легше разом. Святослав почав навчання у двох ВНЗ паралельно: на англо-японській філології в Харківському національному педагогічному університеті ім. Сковороди і заочно на історичному факультеті Харківського національного університету ім. Каразіна. Ми тоді спільно дійшли висновку, що в сучасному світі будь-який фахівець має добре знати англійську і ще одну мову (обрали японську), а потім відшліфувати свою професію.

Оскільки його дар історика був справді помітний, ми з дружиною, навіть не маючи тоді в Україні жодних перспектив для цієї професії, вирішили дати йому змогу отримати диплом історика, аби не заривати талант у землю. Як не важко йому було навчатися, він з усіх сил свідомо «тяг» ці два ВНЗ, не жалючись мені на труднощі і недосипання. Так він довчився до третього курсу, коли додалася ще й військова кафедра. Це, по суті, третя освіта, і заняття стали збігатися, особливо по суботах, бо університет Сковороди навчався за 6-денним розкладом. Святослав змушений був узяти академку на своєму улюбленому заочному історичному факультеті, аби встигати опанувати і мови, і військову справу, якою він помітно зацікавився. Крім того, знаючи, як нам важко фінансово, він потайки підпрацьовував вантажником на

будівництвах і почав заробляти свої перші власні гроші. Коли я про це дізнався, не став забороняти йому, але поставив умову не запускати навчання. Потайки я пишався сином – він дорослішав на очах, хоча йому було лише сімнадцять із половиною років, – але, як завжди, мовчав, хоча тепер, бачу, дарма.

Як виявилось, через три роки йому судилося повернутися в Київ і як студенту, і як воїнові, оскільки навесні 2014 року я перевів його з Харкова в Київський національний університет, і саме від київського осередку «Правого Сектора» він пішов на війну, спочатку в «учебку» «Десна», а потім у п'ятий батальйон Добровольчого Українського корпусу «Правий Сектор».

Із Харкова ми змушені були перевести сина, тому що одразу ж від початку харківського Майдану він став до лав Самооборони – як завжди, абсолютно не цікавлячись формальностями: записами, посвідченнями тощо, зате беручи реальну участь у реальних подіях, одних із найдраматичніших у сучасній історії України: у лавах нечисельних захисників харківського Майдану він відбивався від злочинних зайд із Білгорода й у розлючених бандитів «Оплоту» та інших колорадосів. Ми потім із боєм дивилися кадри, що їх знайшли в Інтернеті, на яких наш син закривався руками від каміння, що його кидали майданівцям в обличчя путінські рашистські найманці. Проте Святослав мовчав – не хотів, щоб мама і я знали про це. Однак я дізнався про ці сутички і зробив усе, що міг, аби перевести сина в Київ, адже харківська міліція зовсім не захищала Майдан і я був не певен, що йому спокійно дадуть довчитися за його участь у Майдані. Я й досі вдячний Києву і киянам за те, що зрозуміли нас, батьків, і дали синові шанс довчитися, хоча через різницю у програмах йому довелося важко працювати і недосипати ночами.

Так Святослав став київським студентом і так несподівано він повернувся в те місто, куди, вочевидь, ще раніше кликала його доля. З'явилися нові друзі, і, звичайно, гарні дівчата-киянки. Здавалося б, життя тільки починало розквітати, але почалася війна з путінською Росією, звістки одна гірша за одну приходили з Півдня і Сходу України. Ми все чекали на оголошення війни і загальної мобілізації, проте оголосили АТО, і замість формування військ державою народ почав сам формувати свої героїчні батальйони.

Творилося щось незрозуміле, страшне й парадоксальне. Кращі наші люди йшли на Схід беззбройні, ненавчені, роздягнуті, а їх зраджували, видавали і вбивали, вбивали, вбивали нові ординці Путіна. Увесь світ мовчав, крім (знову) Польщі й Литви, які разом з Україною забили на сполох. А я бачив тільки одне: те, що

бачили, мабуть, більшість українців, – славному когорту наших героїв на Сході зраджували тут, у тилу, численні агенти Москви, закинуті в наші державні служби. Звідси і втрати, втрати, втрати. Я говорив сину, говорив його побратимам і скажу зараз: не можна сподіватися на розгром хижих путінських Орд на Сході, поки ми не приборкаємо тут, у Києві, агентів, диверсантів і колорадів-зрадників, які постійно б'ють у спину нашим батальйонам. Я дуже сподівався, що мої слова почують Дмитро Ярош, Семен Семенченко, Андрій Білецький та інші командири-патріоти.

Не почули, шкода. Але ця відверта зрада в тилу і парадоксальне НЕВИЗНАННЯ ВІЙНИ ВІЙНОЮ зупинили багатьох цілком тверезих і корисних фронтів чоловіків середнього віку, не згодних іти у бій, наперед знаючи, що їм стрілятимуть у спину, вестимуть у засідку і готуватимуть розгром.

Мій син був іншим – таким, як і герої, котрі зараз своєю святою кров'ю захищають кордони держави попри страшні втрати, зради й некомпетентність вищого військового керівництва. І він пішов на війну, незважаючи ні на очевидну зраду в тилу, ні на підлу лицемірну політику офіціозу, що так і не визнав досі Добровольчий Український Корпус «Правого Сектора» діючою складовою частиною регулярної української армії. Попри весь його героїзм, попри всі досягнення і попри всі втрати...

Святко знав це моє ставлення до теперішньої війни, знав, що я, як і вся наша родина, боляче переживаючи кожну нашу втрату на фронті, кожну загибель солдата і горе родини, щиро шануючи патріотів, НЕ ХОТІВ, щоб він ішов зараз воювати. Ми молили його довчитися, адже навіть для того, щоб отримати чесно заслужені ним офіцерські погони, йому треба було закінчити ще рік бакалаврату в Києві.

Ми всі прагнули, щоб Святослав відшліфував знання складної японської мови в Києві. Тим більше, що йому дуже пощастило з викладачами, адже японську мову у нас викладають справді прекрасні фахівці: професор Іван Петрович Бондаренко, японський професор Егава-сан, талановита молода викладачка Юлія Заморська. Кажу це, бо спілкувався із цими людьми й зацікавлено прочитав книгу Бондаренка. Я дуже хотів, щоб Святко пройшов цю прекрасну школу.

Я подумки вже змирився, що син піде у військо, але хотів, щоб він закінчив шлях освіти. Тоді б знання трьох мов, на мій погляд, більше прислужилося б і Українській державі, і тому ж Добровольчому Українському Корпусу. Але ворог наступав, і син сказав: «Вони всеодно не дадуть нам довчитися, батьку, треба йти, поки вони не прийшли до Києва». Я

не погоджувався, наполягав, що вчитися треба до останнього, поки є шанс, аби бути більш підготовленим у цій страшній великій війні. Тому Святослав пішов таємно, щоб я не міг його зупинити... Я не кажу, що він помилився, ідучи у бій за святу справу, але дуже жалкую, що він пішов тоді, 17 серпня, таємно, не поговоривши зі мною і мамою, залишивши лише листа.

Я чекав його в Києві 18 серпня, але він опинився у військовому навчальному центрі «Десна», куди записався як доброволець ДУК «ПС». Ми пережили страшні три тижні невідомості і пошуків, адже звідти він уже не міг нам зателефонувати. За допомогою друзів я знайшов його тільки 9 вересня 2014 року, якраз перед відправкою на фронт, у тій же «Десні». Це була моя незабутня остання зустріч із ним живим, наша незабутня розмова.

Не буду приховувати, я зробив усе, що міг, аби переконати його повернутися в університет, адже відрахування могло порушити і його статус як військовозобов'язаного – як студент очного відділення, та й ще закінчивши військову кафедру, він мав право на відстрочку від призову, а будучи відрахованим, утрачав це право. Те, що Святослав став бійцем ДУК, тоді не було відомо у військкоматі, бо їх списки берегли в таємниці, а в разі непоправного солдата шукали би з військкомату. Усі ці проблеми треба було негайно владнати, і я просив Святослава й командування повернути його на навчання і аж після його завершення йти у батальйон. Синів командир переклав це рішення в руки Святослава.

Син спокійно й уважно вислухав мене і сказав тоді приблизно так: «Тату, вони завтра ідуть, ми були разом на вишколі три тижні. Це ж мої товариші, і як я зможу вчитися, коли вони пойдуть, будуть там... Ми були разом тут, будемо разом і там. Не думай, що мене до війни де-небудь підготували би краще. Тут добре навчають, та і ніде побратимів кращих, ніж тут, не буде. Як доведеться потім знову йти на війну, я жалкувати му за ними і ти пожалкуєш, що мене зупинив і забрав... Бо ми тут вже здружилися і звикли один до одного».

Тоді я вперше відчув ту спокійну чоловічу, не юнацьку мудрість, якою він керувався і яку я збагнув після чорного 6-го жовтня.

«Таточку, – сказав він мені, – допоможи мені, я ж тебе знаю, ти все зможеш, все зробиш. Я прийхати не зможу. Виріши сам ці проблеми з паперами – поговори і деканаті, і в військкоматі, а потім, коли у відпустку відпустять, я теж приїду». До відпустки він не дожив.

Може, мене осудять світ і батьки, які, на відміну від мене, вберегли своїх дітей, але після цієї розмови зі Святком ... я від-

пустив його, і, знявши з шиї іконку з хрестом, які носив мій дід під час війни, а я на Майдані, повісив йому на шию і благословив. Узагалі в нашому роду не прийнято повертати воїнів із їхнього шляху на війну, і я, долаючи раціональні докази й біль, зробив те, що наказував мені у моєму серці старовинний звичай. Який син тоді був щасливий! І я зрозумів, що, мабуть, зробив щось правильне й корисне для нього, чого раніше не робив. Боляче було прощатися з ним, відпускаючи на війну, просив його тільки про одне: «Синку, обов'язково повернися з перемогою, не підведи мене перед мамою за мій вчинок. Повернись».

Він міцно обійняв мене: «Не підведу. Повернусь обов'язково».

«Ми переможемо!» – сказали ми одночасно тоді разом.

І хоча його вже немає зі мною, з усіма, хто його щиро любив і поважав, я знаю: кров Святослава за нашу Святу Україну-Русь пролилась не даремно – МИ ПЕРЕМОЖЕМО в цій війні і путінська Росія буде розгромлена й упаде туди, звідки вийшла, – у пекло.

Мені дуже багато різні люди – і бійці-побратими з ДУК «ПС», і кияни, і львів'яни, і харків'яни – говорили, що Святко герой і здійснив подвиг. Так і є, але не знаю, що знають вони, скажу лишень те, що знаю я.

Направду, не знаю деталі його мученицької смерті, судмедексперт пише про осколок у шию, казали, стріляв російський танк. Бійці говорили, що в той страшний день «перемир'я» 3 жовтня 2014 року йшла чергова шалена атака російських загарбників на аеропорт в Донецьку. Відбивалися пліч-о-пліч десантники і бійці ДУК «Правий Сектор» – 5-й славний батальйон, може, ще хтось, вибачте, не знаю.

Багато було поранених десантників, які задихалися в диму, і Святослав із побратимом виносили їх із зони ураження. Коли несли ще одного – вистріляв танк. Вони впали втрьох. Святослав і його побратим загинули, але поранений залишився живий. Так мені розповіли. Я радий, якщо той, кого вони рятували, вижив. Отже, не даремно все було, і військовий обов'язок хлопці виконали повністю.

Що ж до мене, я визнаю героїзм сина трохи з іншої точки зору.

Я вбачаю в ньому не тільки військовий подвиг, незламну хоробрість і вірність обов'язку, а найперше щире свідому пожертву собою заради своєї Батьківщини, її волі і честі, заради інших людей – співгромадян, навіть не знайомих йому. Він мав прекрасне майбутнє, молодість, кохання, закінчував університет за перспективним фахом, очікував на отримання офіцерських погонів і мав законну відстрочку від призову; було ого-

лошене «перемир'я», і він мав усі формальні причини НЕ ЙТИ, але ВІН ПІШОВ, відмовившись від усіх цих надбань і здобутків, від усього свого і навіть життя, пішов, аби захистити наші кордони від лютого ворога, який неформально, попри всі перемир'я і домовленості, вперто дереться в нашу землю, вбиває і нівечить наших людей. Думаю, у цьому, у цій СВІДОМІЙ дорослій жертвості і є суть правдивого подвигу Святослава, що поріднює його з іншими героями Небесної Сотні, з іншими українськими героями українсько-російської війни з незрозумілою назвою «АТО».

Святослав Горбенко (третій зліва) серед побратимів-захисників Донецького аеропорту. Фото незадовго до бою 3 жовтня 2014 р.

Ми, люди, всі однакові як батьки, усі ми певною мірою егоїсти, звиклі вбачати у своїх дітях лишень СВОЇХ дітей, СВОЇ радість, утіху, гордість і надбання. Святко своїм коротким світлим життям і смертю, як спалах, навчив мене мудрості і відкрив мені істину, що це не так. Хай мої слова, якщо ласка Божа, будуть маленькою втіхою таким же, як ми, враженим горем батькам дітей-героїв або просто улюблених дітей, які пішли до Бога раніше від нас.

Діти посилаються нам як вища втіха і радість від Бога для піклування про них і виховання їх, але вони ОСОБИСТОСТІ і послані зі своєю місією на цю прекрасну землю НЕ ТІЛЬКИ для нас, а й для інших, може, не відомих нам людей, для служби Вітчизні, народу, людству і, врешті-решт, самому Господу.

Вони, наші маленькі і, здається, такі беззахисні й наївні, насправді ВЖЕ мають БЕЗСМЕРТНУ ДУШУ і Дух, інко-

ли чистіший і вищий, ніж наш власний. Цей Дух веде їх життям безпомилково задля виконання великої місії, яку поклала на них Божа Воля задля добра і блага не тільки нас, їхніх фізичних батьків, а й задля щастя й добра багатьох інших людей і своєї рідної землі. Вони покликані допомагати іншим, а не тільки нам, вони покликані інколи вчити інших, а інколи і ... нас, своїх батьків. І наше завдання не тільки виростити і виховати їх, а ще і вчасно побачити це й не соромитися вчитися в них, допомагати їм реалізувати свою місію на землі і, принаймні, не заважати їй не змінювати її сутність.

Могила Святослава на Берковецькому цвинтарі в Києві

Коли ми поховали сина 9 жовтня, одна добра проста людина – звичайний представник нашого доброго, чесного і трудящого народу – простими словами сказала мені: «Зараз на небі збираються душі наших предків, наших героїв, видатних українців ще з Русі, лицарів, козаків, Героїв ОУН–УПА і Небесної сотні, героїв, котрі полягли в АТО, усі вони об'єднуються і стають щитом для нашої України – небесним полком, що береже нас і допомагає захищати нашу землю.

І Святослав приєднався до них. Бо Бог потребує чистих воїнів». Я згоден із ним. Бо наші мертві, як казав поет, «нас не залишать в біді. Вони як вартові».

«Він пішов у Вирій, до Роду», – сказав один із знайомих по Майдану козаків 4-ї сотні. Так, він пішов, щоб разом із Родом, разом із іншими Родами там, із Неба, помагати нам берегти й захищати нашу Україну. Але до цього він освітив моє життя дев'ятнадцятьма роками свого сонячного життя. І я, долаючи тепер одвічний уже біль, шепочу зранку перед молитвою: «Дякую Боже, дякую, моя дружино, за 19 весен». Дякую тобі, синку.

4 листопада 2014 року

Цитувати: Горбенко С. О. Мій СИН Святослав – Skeld – київський СТУДЕНТ і український ВОЇН, що загинув у бою за Донецький аеропорт 3 жовтня 2014 року / С. О. Горбенко // Постметодика. – 2015. – № 4. – С. 2–8.

© С. О. Горбенко, 2015 ■